

2. Un nou model de benestar per una societat justa i igualitària

Una societat justa és, al nostre entendre, aquella que permet i promou el desenvolupament de les persones que l'integren en condicions d'igualtat i dignitat. No hi ha ni desenvolupament, ni benestar, ni justícia si no és en el marc de societats configurades per persones que gaudeixen d'una vida digne. Proposem, en aquest sentit, un model de benestar que garanteixi els drets socials, entesos com aquells que faciliten a les persones poder construir un projecte de vida amb autonomia i igualtat; tot assegurant l'accés als béns necessaris per fer-ho possible. Apostem, doncs, per un model que possibiliti l'oportunitat de desenvolupar experiències vitals satisfactòries, que permeti garantir una subsistència digna, una carrega laboral acceptable i una participació política, cultural i social plena.

Vivim en una societat cada cop més diversa que, al mateix temps, és cada cop més desigual, més precària i més incerta. Les inseguretats s'han multiplicat al ritme de les retallades al sector públic, desposseint de drets socials no només als col·lectius més desfavorits sinó a la gran majoria de la població (persones pensionistes, assalariades, autònomes, professionals de diferents sectors, etc.). Avancem cap a una estructura demogràfica cada cop més envellida que requereix de noves respostes en l'àmbit de les pensions, les cures o l'habitatge. El risc de pobresa i d'exclusió social s'ha incrementat i afecta especialment als grups socials més vulnerables, com els infants o la població immigrada. La taxa d'atur ha arribat a uns nivells intolerables, especialment en el cas de la població jove. Moltes de les persones ocupades tenen feines temporals amb salaris que no permeten arribar a final de mes i els converteixen en treballadors i treballadores pobres, en particular en el cas de les dones i les persones joves. Les condicions de vida en general i les condicions de treball en particular s'han vist degradades com a conseqüència d'unes reformes legislatives que han beneficiat a una minoria privilegiada i han dinamitzat els drets socials i laborals de la majoria, uns drets que s'havien assolit fruit d'una llarga lluita social.

L'origen d'aquesta realitat el trobem en l'hegemonia neoliberal instaurada a nivell global durant els darrers 25 anys. Un model que ha esdevingut dominant no només en tant que ideologia que defensa la no intervenció de l'estat en el mercat, sinó també per la creixent financiarització de la vida personal i col·lectiva. Les conseqüències en termes d'inseguretat social, exclusió i desigualtat han estat demolidores. La socialdemocràcia, d'altra banda, ha sucumbit als principis d'aquest model, renunciant a intervenir de forma decidida sobre el mercat i limitant-se, en el millor dels casos, a promoure polítiques redistributives de caràcter defensiu que sovint han caigut en l'assistencialisme.

La redistribució és un mecanisme totalment imprescindible per reduir les desigualtats, però s'ha demostrat manifestament insuficient per assolir una societat realment igualitària. De fet, en els darrers anys ha quedat palès que és força il·lusori pensar que el capitalisme pot esdevenir igualitari a través de polítiques orientades a reparar els danys causats pel mercat. Creure que és possible fer compatibles la justícia social i el lliure mercat és avui una fantasia. Entenem, per tant, que el nou model de país s'ha de construir sobre unes bases necessàriament més radicals que la redistribució compensatòria a la que ens tenia acostumats la socialdemocràcia europea.

Volem unes institucions públiques que tinguin una forta capacitat redistributiva i que impulsin polítiques d'equitat a través d'una fiscalitat justa. Però apostem, al mateix temps, per complementar aquesta orientació redistributiva de l'estat amb una agenda de polítiques redistributives que incideixin sobre les causes de les desigualtats i responsabilitzin no només a l'estat, sinó també als agents privats (les empreses i les famílies), d'una distribució més igualitària. En un context com l'actual, on la capacitat de despesa pública es veu debilitada, cal apostar més que mai per mesures regulatives que forcin als agents privats a generar condicions d'igualtat.

Posant l'accent en qüestions com la millora dels determinants socials de la salut, l'educació al llarg de la vida o la igualtat real entre homes i dones; generarem una ciutadania més autònoma, més

emancipada i menys dependent. Reclamem, en definitiva, un nou model de benestar que ens permeti construir una societat millor, recuperant la confiança en el sistema de seguretat col·lectiva. Un nou model fonamentat en unes estructures socials i productives que generin una distribució justa. Per això, com apuntàvem en l'apartat anterior, cal regular i democratitzar l'economia, promovent formes d'organització productiva alternatives a l'empresa capitalista. Cal, al mateix temps, reequilibrar els nivells d'ingressos i de riquesa de la població i dotar el país d'uns serveis públics universals i de qualitat.

En aquest sentit, entenem que l'educació, la salut, els serveis socials, les pensions, la cultura i l'accés a un habitatge digne són drets fonamentals que han d'estar garantits de forma universal en una societat que pretengui ser justa i socialment cohesionada. Per garantir tots aquests drets cal acabar amb les polítiques de retallades i revertir les privatitzacions en tots els sectors estratègics relacionats amb els drets socials. A Catalunya existeixen els recursos i la riquesa suficients per satisfer els drets socials amb caràcter universal, el que ens manca són unes institucions públiques que vulguin garantir-los. Justament per aquest motiu considerem essencial retornar les institucions a la ciutadania i establir mecanismes de participació i control ciutadà en els serveis públics.

2.1. Política fiscal per l'equitat

El sistema fiscal és una peça fonamental del model econòmic i social, és bàsic per a una millor redistribució de la riquesa i és garantia de les polítiques socials. Catalunya ha de poder comptar amb els recursos associats a l'augment de les necessitats de despesa per tal de pal·liar els efectes de la crisi, per fer front al necessari canvi del model productiu i per a una veritable instauració de l'estat de benestar. Les polítiques d'equitat redistributiva han de ser les que orientin l'actuació de qualsevol país que vulgui lluitar per la igualtat real entre la ciutadania.

No es pot obviar el fet que els ingressos tributaris procedeixen en bona mesura de les rendes del treball. La falta de justícia tributària suposa una discriminació dels sectors més humils de la societat, que globalment paguen molts més impostos que els més afavorits, i amenaça la continuïtat de la provisió pública de drets socials i serveis públics.

Sistema fiscal participatiu i transparent. La ciutadania ha de poder decidir quin és el model social que desitja i per al qual destinarà part dels seus recursos, que s'obtindran en bona mesura a través de la seva dedicació laboral. El sistema fiscal ha de ser transparent, tant en la forma de recaptar els impostos com en la de gastar-los.

Reforma fiscal equitativa i progressiva. Cal actuar decididament i afrontar una reforma fiscal de caràcter integral, justa i progressiva, per tal que pagui més qui més guanya i qui més té. El model fiscal que proposem ha de millorar la suficiència, ha d'incrementar la redistribució de la riquesa, ha d'evitar desgravacions i exempcions que privilegiïn sense redistribuir i ha de permetre augmentar la despesa social. En aquest sentit, cal avançar en la integració del sistema fiscal amb el de prestacions socials en una mateixa lògica redistributiva i progressiva.

Augmentar la fiscalitat del capital i dels béns de luxe improductius. Hi ha una discriminació entre la fiscalitat que suporten les rendes del treball i les de capital. La nostra proposta planteja basar la política fiscal del nostre país en una progressivitat efectiva on aportin proporcionalment més els que més tenen. Per això, és important incrementant la tributació de les rendes de capital; revisar els mínims exempts en l'Impost del Patrimoni i el manteniment de l'Impost de Successions. Així mateix, cal promoure un Impost sobre les transaccions financeres internacionals i gravar els béns de luxe improductius.

Lluita contra el frau fiscal. Cal intensificar la lluita contra el frau fiscal, amb més recursos econòmics, humans i legals, penalitzant-lo amb els serveis professionals de l'administració i amb la coresponsabilitat de la ciutadania. És necessari posar en funcionament acords entre l'Agència Tributària de Catalunya i l'Agència estatal, coordinat així la lluita contra els defraudadors, i prendre mesures contra els anomenats paradisos fiscals. Així mateix, és important desenvolupar una nova

cultura fiscal des de l'educació inicial dels nostres nens i nenes, que parteixi de la necessitat de construir i mantenir un país amb la col·laboració i participació de tothom.

Fiscalitat ecològica. Volem fomentar maneres de produir i consumir més netes, amb menys impactes mediambientals. Per això plantegem implantar impostos ambientals que, entre d'altres aspectes, gravin la contaminació atmosfèrica o la producció de residus nuclears.

2.2. Justícia social

La idea de la justícia social s'orienta a la creació de les condicions necessàries perquè es desenvolupi una societat realment igualitària en termes econòmics. Per avançar cap a un país socialment just, doncs, calen mesures de reequilibri dels ingressos i de la riquesa, començant per una política de garantia de rendes.

La justícia social, per tant, fa referència a la generació de mecanismes que corregeixin les desigualtats manifestes que existeixen en societats com la nostra. En aquest sentit, la protecció social juga un paper fonamental. Les prestacions d'atur, les prestacions socials, les pensions de jubilació, les pensions per invalidesa o els ajuts al lloguer, entre d'altres, són essencials per poder avançar cap a una societat més justa i igualitària.

Els serveis socials són un dels pilars de l'estat del benestar i tenen com a objectiu garantir les necessitats bàsiques de la ciutadania, promovent l'autonomia personal, la igualtat de drets i d'oportunitats i el desenvolupament de les capacitats personals. Les polítiques de serveis socials i ingressos mínims s'han basat fins ara en un model assistencial que estigmatitza i responsabilitza a les persones quan aquestes no arriben a tenir les condicions per desenvolupar un projecte de vida adequat i satisfactori. Des del nostre espai polític, en canvi, plantegem una visió transversal de la intervenció pública que situï els serveis socials en el mateix nivell que la sanitat, l'educació, l'habitatge o les pensions, i que promogui estratègies de prevenció i promoció de les capacitats de les persones i les comunitats, fent-les protagonistes dels seus propis processos. Per garantir els drets socials les polítiques públiques han d'orientar la seva intervenció des d'una perspectiva bio-psico-social.

Reequilibrar els nivells d'ingressos i de riquesa. Apostem per un model social que reequilibri els nivells d'ingressos i de riquesa de la població. La política fiscal és un bon instrument per avançar en aquesta direcció, però creiem que cal anar més enllà. Per això defensem mesures regulatives orientades a garantir una distribució més equitativa dels ingressos i de la riquesa. En aquest sentit, cal una escala salarial justa que redueixi l'actual bretxa salarial entre persones directives i treballadores a les empreses. Cal recuperar la capacitat adquisitiva dels salaris, per reactivar l'economia i garantir el salari indirecte -representat pels drets de ciutadania- i el salari diferit de les pensions. I cal, sobretot, reequilibrar els guanys empresarials; guanys que no han deixat de créixer sobre una retallada salarial sense precedents, traspasant el cost de la crisi a aquells que no hem estat els seus causants.

Garantia de rendes. Necessitem una política de garantia de rendes que tingui un clar efecte redistributiu i millori substancialment la situació de les persones més desfavorides, les que es troben en risc de pobresa i exclusió. Aquestes rendes no estaran sotmeses a condicionalitat, preservaran la llibertat d'elecció de la ciutadania i incidiran en les causes estructurals de les desigualtats. Els principis de la garantia de rendes són: suficiència (cap llar per sota el llindar de la pobresa), universalitat (cobertura de tota la població en risc de pobresa i exclusió) i prioritat pressupostària per la lluita contra la pobresa infantil i la pobresa severa. La política de garantia de rendes, d'altra banda, ha d'eliminar la trampa de la pobresa, lluitant contra la pobresa laboral mitjançant fórmules per compatibilitzar les prestacions amb ingressos salarials.

Serveis socials universals, públics i accessibles. El sistema de serveis socials ha de fer efectiu l'accés als serveis i prestacions com un dret subjectiu, en condicions d'igualtat en tot el territori català. El seu objectiu ha de ser la reducció de les desigualtats i la cohesió social, l'empoderament i

autonomia de la persona, així com la seva vinculació social i comunitària portant a terme accions transversals amb altres eixos.

Atenció i cura a les persones en situació de dependència funcional. Cal repensar l'atenció i cura de les persones en situació de dependència funcional. Volem un model que vetlli per una atenció de qualitat cap a les persones amb dependència funcional i que no recaigui privadament en les famílies, majoritàriament les dones. Creiem que cal superar el model familiarista actual i avançar cap a un model professionalitzador, que dignifiqui el treball de cures, que el socialitzi i que l'entengui com un dret públic garantit.

Inserció laboral voluntària i personalitzada. Defensem la substitució de les polítiques punitives d'activació laboral per mesures d'acompanyament i inserció voluntàries i personalitzades. Cal eliminar els controls humiliants i invasius a les persones sol·licitants i beneficiàries de rendes mínimes.

Pensions dignes per a tothom. Les pensions contributives i no contributives són imprescindibles per avançar cap a la justícia social, doncs constitueixen un element essencial per a una vida digna i igualitària de la ciutadania en situació de malaltia incapacitant per a la feina, o que ja ha arribat a l'etapa de la jubilació. No és cert que no es pugui sostenir un sistema de pensions públiques dignes. Defensem un sistema públic i universal de pensions basat en un nou model que incrementi les pensions mínimes fins al Salari Mínim Interprofessional, avançant cap a l'eradicació del principi de contributivitat. Volem un model que suprimeixi els incentius i rebaixes a la cotització empresarial, elimini el tractament favorable als plans privats de pensions, combati l'economia submergida, la precarietat laboral i el frau en la contractació i, finalment, garanteixi un finançament suficient. Aquest finançament s'hauria de basar en un sistema mixt -a càrrec dels Pressupostos Generals de l'Estat- on la Seguretat Social pugui rebre part dels seus ingressos del sistema tributari, especialment per finançar i millorar les pensions mínimes i més baixes.

2.3. Habitatge

L'esclat de la bombolla immobiliària va evidenciar que l'accés a l'habitatge és un dret que a Catalunya no està garantit. Els efectes de la crisi hipotecària han estat demolidors i actualment veiem com la situació s'està reproduint en l'habitatge en règim de lloguer. Dins del context socioeconòmic en què ens trobem, de crisi perllongada, no podem limitar-nos a tirar endavant polítiques pal·liatives respecte l'emergència social, l'exclusió residencial i la pobresa energètica; tres conceptes que estan estretament lligats. Un cop comprovat el resultat de les polítiques assistencialistes que, lluny de solucionar el problema, l'agreugen encara més; hem de replantejar el model existent fins ara. Tot i les millores significatives que s'han aconseguit en els darrers anys gràcies a l'activisme social del moviment anti-desnonaments, cal anar més enllà i fer realitat un canvi de model que, efectivament, garanteixi l'accés a l'habitatge com un dret.

Nou model de política del sòl. Fins la bombolla immobiliària, les polítiques de sòl tenien únicament fins especulatiu i lucratiu. La situació actual ens ha demostrat que aquest és un model obsolet, caduc i que només afavoreix a una minoria, que cada cop acumula més riquesa i que continua fent negoci sense cap tipus d'escrúpols a costa de la majoria colpejada per la crisi. Cal una política de sòl decidida que freni l'especulació i s'orienti a garantir l'accés a l'habitatge.

Producció d'habitatge. Cal un control públic sobre el sector immobiliari per lluitar contra l'especulació. Al mateix temps, defensem la producció d'habitatge públic en règim de lloguer i apostem per la promoció de nous models de desenvolupament del sector de la construcció basats en la cooperació i la sostenibilitat.

Habitatge garantit com a dret constitucional. Cal distingir entre el dret a l'habitatge i l'emergència social. Són dos conceptes diferents i estretament lligats que el marc normatiu català permet garantir. Els governs actuals, però, no han tingut la determinació necessària per fer-ho i han deixat a milers de famílies sense subministraments ni sostre. És necessari el desplegament de l'actual marc normatiu i el seu compliment, desenvolupant els reglaments necessaris per poder aplicar les

lleis catalanes que regulen la matèria d'habitatge i que en garanteixen l'accés. L'accés a l'habitatge ha de ser un dret constitucional efectiu.

Lloguer social. Volem un nou model d'habitatge i una nova concepció del lloguer social com a lloguer just, adequat al grau d'endeutament assumible per les famílies o persones.

Regular els preus del lloguer. És urgent regular els preus de lloguer dels habitatges, a fi d'evitar que l'especulació generi situacions injustes, en especial en aquells territoris i barris on fets com el turisme o la inversió estrangera han provocat que els veïns, i en especial la població jove, hagin d'abandonar els seus barris per no disposar de recursos suficients per fer front al lloguer. Per intervenir en el mercat del lloguer proposem delegar en les administracions locals la capacitat per establir màxims en els preus del lloguer, tenint en compte les característiques del municipi.

Accés als subministraments garantit. Una vida digna es basa en poder tenir un habitatge amb els subministraments bàsics per a poder-lo habitar (aigua i consums energètics, fonamentalment). S'hauria de facilitar recursos a les administracions locals per poder informar i assessorar en matèria de drets i obligacions respecte el dret a l'habitatge i la pobresa energètica. Una política justa ha d'assegurar que tothom pugui fer front a uns nivells de consums suficients de subministraments energètics (llum, aigua, gas). En el nou país que volem construir el govern haurà d'actuar en dos sentits: un, assegurant el servei a tothom amb independència de la seva capacitat de renda; i dos, regular els sistemes de subministraments, actualment veritables monopolis.

2.4. Educació i Universitats

Aquests últims anys hem viscut amb preocupació les retallades que ha patit l'educació pública, veient com alhora s'incrementava el finançament públic de l'educació privada. No obstant això, l'accés a l'educació, juntament amb la sanitat, és un dels pilars d'una societat democràticament justa. L'educació és un dels béns comuns més preuats i és garantia de tots els altres drets. Una educació universal de qualitat garanteix que els individus tinguin les mateixes oportunitats en el seu futur, genera societats desenvolupades, crítiques i democràtiques. Creiem que l'educació, com la sanitat, són drets fonamentals que tota la ciutadania ha de poder gaudir. Serà necessari incrementar de forma molt rellevant la inversió en educació en totes els cicles del sistema i dissenyar un pla transitori per transformar en centres públics i laics els actuals centres concertats. La política educativa ha de ser un reflex del model de societat que volem defensar: educació pública, inclusiva, laica, coeducativa, democràtica i crítica.

Educació al llarg de la vida. És necessari promoure l'educació al llarg de la vida, garantint una oferta de qualitat i suficient en tots els nivells i etapes educatives, des de l'escola bressol fins a la Universitat. Cal potenciar i prestigiar la Formació Professional, amb una oferta equilibrada i pròxima al territori, també pel que fa als ensenyaments de règim especial —artístics, musicals i d'idiomes—. Volem assegurar una educació de qualitat per a les persones adultes, i un reconeixement de l'educació en el lleure.

Escola inclusiva. Cal cercar maneres més eficaces per respondre a la diversitat present de l'alumnat. Apostem per un model d'escola inclusiva que ofereixi a tots els nens i nenes -sense distinció pel que fa a la capacitat, l'ètnia o qualsevol altra diferència- l'oportunitat de ser membres de les aules regulars i aprendre dels seus companys i companyes amb reciprocitat. Les condicions personals de diversitat funcional, llengua, sexe o estatus social no poden ser un obstacle per al procés educatiu. Volem un sistema educatiu que sigui capaç d'adaptar-se a les múltiples especificitats de l'alumnat.

Ampliar l'educació en la fase de 0-3 anys. Aquesta etapa de la vida té un gran pes en el desenvolupament psicològic de les persones, és per això que cal destinar-hi tots els recursos possibles. A més, l'oferta pública d'educació infantil és especialment rellevant per assegurar que tant pares com mares puguin combinar la seva dedicació i el seu contacte amb els infants i puguin continuar la seva activitat professional.

Un nou model educatiu a primària i secundària. Plantegem modificar el model educatiu a la primària i la secundària. Caldrà revisar el sistema educatiu per posar-lo al nivell de països exitosos des d'un punt de vista educatiu. Tenim un model homogeni, memorístic i no equitatiu que no atén a la diversitat i exclou del sistema als nens i nenes que no responen a un estàndard d'un model educatiu obsolet. Aquest model no és coherent amb les necessitats i valors de la societat que volem.

Accés universal i convivència enriquidora. Volem una xarxa d'escoles que garanteixi un accés universal i una convivència enriquidora, sense diferències per raons d'origen social, d'ètnia, de religió, de gènere, d'orientació sexual o de necessitats educatives. Una escola amb el català com a llengua vehicular, en el marc d'un model plurilingüe. Una escola amb un mestissatge pluricultural, que garanteixi la cohesió i el creixement personal, social i educatiu.

Xarxa pública de centres laics de qualitat. Actualment en la tria de centre educatiu prima, a banda del nivell de renda, el lloc de residència. Aquest fet provoca que alguns centres d'alt nivell estiguin ubicats en zones llunyanes a les de famílies de renda baixa. Es produeix, a més, la paradoxa que el govern de la Generalitat està subvencionant escoles d'elit a les quals només accedeixen famílies de renda mitjana i alta. D'altra banda, se subvencionen centres que separen els nens i les nenes. Cal acabar amb tot això, generant una xarxa pública de centres laics de qualitat, resultat del treball conjunt de pares, mares, educadors i alumnes. Cal eliminar les subvencions a centres privats. S'ha de començar per l'equiparació de tots els centres finançats amb fons públics i per la supressió dels concerts als centres que segreguin per qualsevol motiu.

Model educatiu participatiu. Pares, mares, educadors i educadores i alumnes han de poder participar en la definició del model educatiu. La proposta resultant ha d'esdevenir un deure d'obligat compliment, per sobre dels canvis polítics que puguin esdevenir. Estem parlant de no fer partidisme amb l'educació, sinó d'administrar de forma responsable un sistema educatiu que sigui fruit de la participació de la nostra societat, evitant continus canvis de model com a resultat dels canvis electorals. Així mateix, proposem que les diferents associacions educatives (de pares i mares, d'educadors i educadores, d'alumnes, etc.) treballin per definir el model de centre educatiu que volen per al seu barri, atenent a les diferents necessitats i especificitats de cada territori. A les universitats cal democratitzar l'actual sistema de governança.

Universitat pública d'accés universal i gratuït. Cal disminuir progressivament els preus públics fins a la gratuïtat, per contribuir a facilitar l'accés a la universitat a la classe treballadora. Els ingressos de la majoria de les famílies s'han vist reduïts en aquests anys de crisi i l'educació superior s'ha convertit en un luxe difícilment assumible.

Una universitat democràtica i de qualitat. A les universitats s'hi fa docència i s'hi fa recerca. Per fer-ho amb qualitat cal una bona dotació de recursos econòmics i cal que el professorat universitari tingui unes condicions laborals dignes. Avui, a Catalunya, emprendre una carrera acadèmica o de recerca és sinònim d'entrar en una llarga etapa de precarietat i incertesa. Les condicions de molts col·lectius, com els doctorands, o una part del professorat associat, són especialment preocupants. Cal revertir aquesta situació, cal tornar a invertir de forma decidida en R+D+I i cal utilitzar formes de selecció del personal docent i investigador que permetin desenvolupar carreres docents i/o de recerca de qualitat. Les universitats han de gaudir d'autonomia respecte els interessos dels poders polítics i econòmics i han de retre comptes a la societat a través del procediments legalment establerts. L'autogovern de la comunitat universitària ha de ser democràtic, participatiu, responsable, autocrític i transparent.

Responsabilitat social de les universitats envers el territori. Les universitats tenen una funció de foment del coneixement i de motor per al desenvolupament social, científic i tecnològic. Volem una universitat que tingui responsabilitat social envers el territori, realitzant accions que les apropi a les persones que no formen part de la comunitat universitària i esdevenir un actor social i cultural, amb especial èmfasi en aquells espais on es fa necessària aquesta funció.

Més recursos per a l'educació pública. El model educatiu que proposem requereix un increment de recursos econòmics. Aquest ha de permetre la reducció de ràtios a les aules, un augment de

plantilles amb contractació pública de qualitat i l'eliminació de la precarització laboral en tots els nivells i etapes educatives. Cal superar la inversió en educació actual (2,8% del PIB), per equiparar-la amb la resta de països europeus (6%) i avançar cap al 7% per assolir la gratuïtat de l'educació al llarg de la vida.

2.5. Salut

Actualment les polítiques neoliberals estan convertint el dret a la salut i l'assistència sanitària en un negoci orientat cada cop més a beneficiar les grans corporacions sanitàries i la indústria farmacèutica. Per evitar que la sanitat sigui una mercaderia i aconseguir que totes les persones visquin la salut com un dret humà universal cal treballar i millorar els determinants socials de la salut i re-formular els principis del model sanitari actual. Cal assolir una sanitat realment pública (en la propietat, provisió i gestió de serveis) i amb un servei universal i equitatiu, d'accés garantit - finançat des dels pressupostos i sense "repagaments"-, humà i de qualitat.

Un model centrat en la salut. La informació i investigació actualment disponibles mostren abastament que els principals determinants de la salut col·lectiva són sobretot de tipus social, econòmic, ambiental i laboral. En aquest sentit, la contaminació ambiental (l'aire a les ciutats o l'aigua en determinades parts del territori) és, entre d'altres, un determinant clau sobre el qual és urgent actuar des d'una perspectiva de salut ambiental. Només amb intervencions intersectorials sostingudes, equitatives i eficients que posin en pràctica l'enfocament de la salut a totes les polítiques es pot aconseguir una millora substancial de la salut de tothom i la reducció de les desigualtats socials en salut.

Sistema sanitari públic universal i equitatiu. El sistema sanitari ha de ser d'accés universal i independent de l'edat, sexe, classe social, orientació sexual i origen ètnic. Ha d'assegurar que en tots els centres del país es doni atenció sanitària a totes les persones que ho necessitin, sigui quina sigui la seva situació administrativa. L'accés a la targeta sanitària ha de ser per tota persona que acrediti la seva residència a Catalunya, amb independència del seu empadronament i temps de residència. S'han d'augmentar la progressivitat i exempcions dels repagaments farmacèutics i de prestacions sanitàries fins a suprimir-los i complir el compromís de no imposició de noves taxes com l'euro per recepta. Cal incentivar la salut pública i recuperar en el sector públic el control de la salut laboral, creant i reforçant els equips de salut laboral públics existents. Cal ampliar la cartera de serveis en àrees com l'odontologia i augmentar els recursos assistencials en els territoris amb majors necessitats socials

Desmercantilitzar la sanitat. Cal evitar el transvasament de pacients, serveis i recursos públics a l'àmbit privat; eliminar les externalitzacions i les privatitzacions de serveis sanitaris, evitar els negocis sanitaris privats amb diners públics i fiscalitzar totes les operacions econòmiques que es desenvolupen amb entitats privades. La sanitat pública ha d'estar protegida a través del blindatge de pressupostos i la inversió necessària per portar a terme la reconstrucció del Sistema Nacional Públic de Salut de Catalunya, malmès per les retallades i la mala gestió.

Millora de la coordinació i gestió dels serveis sanitaris. S'han d'impulsar plans de coordinació entre àmbits assistencials com l'atenció primària, les urgències i l'atenció especialitzada, inclosa la sòcio-sanitària, essent l'atenció primària la porta d'entrada al sistema. La col·laboració i integració de serveis en base territorial és un principi fonamental del nou model que proposem. La coordinació s'ha de fer amb transparència, amb rendiment de comptes i amb la participació de la ciutadania i dels treballadors i treballadores sanitaris.

Més qualitat i inversió per a tots els àmbits. Cal dotar de la inversió suficient per a que es puguin desenvolupar les funcions pròpies de tots els àmbits que componen el sistema de salut, vetllar per la qualitat total del sistema i reduir les llistes d'espera d'atenció primària i especialitzada, així com la garantia de temps màxims de 6 mesos per a determinats procediments fins que s'estableixin nous criteris consensuats.

Potenciar l'atenció primària i comunitària. Entenem l'atenció primària i comunitària, juntament amb la salut pública, com els pilars fonamental per al desenvolupament d'un sistema sanitari sostenible, enfocat a la promoció i la prevenció i l'atenció integrada, longitudinal i continuada, centrada i propera a les persones. Els centres d'atenció primària han de tenir un equip integral de professionals vinculats a la salut i als serveis socials. És necessari promoure processos de salut comunitària per la prevenció i promoció de la salut, junt amb els equips de salut pública, els ajuntaments i altres serveis de suport a les necessitats de les persones, d'acord amb el seu cicle vital.

Atenció especialitzada socio-sanitària, a la salut mental i les persones amb problemes d'addiccions. Cal repensar el model d'atenció a la salut mental i les addiccions i desenvolupar un sistema d'atenció especialitzada per a les persones amb aquestes necessitats. En aquest sentit, és necessari integrar les xarxes proveïdores de serveis, incrementant l'actual oferta de serveis per tal que l'atenció sigui per a tota la població i instaurant un desplegament de serveis de tractament ambulatoris a les addiccions (CAS) i els centres de salut mental (CSMA i CSMII) en el si de l'atenció primària, així com enfortir el vincle amb altres sectors per enfortir la xarxa de recursos d'integració social i laboral i el foment de l'autonomia de les persones, en l'àmbit municipal i supramunicipal i amb les entitats del tercer sector.

Reestructuració de l'atenció hospitalària. En aquests moments l'atenció hospitalària està atomitzada. Existeixen serveis especialitzats en gairebé tots els grans hospitals i no tots poden comptar amb la tecnologia avançada necessària i en alguns casos estan sobredimensionats quant a nombre de personal. Aquests serveis han de concentrar-se en un nombre menor de centres que puguin comptar amb la tecnologia avançada necessària. Un increment del nombre de pacients tractats als centres existents milloraria els resultats i reduiria de forma important la despesa de recursos sanitaris. L'atenció hospitalària ha d'interaccionar de forma directa amb la resta de nivells oferint el suport necessari a l'atenció primària i a l'atenció especialitzada ambulatoria.

Drets i condicions laborals dignes per al personal sanitari. Defensem la recuperació de tots els drets perduts dels treballadors i treballadores de la salut, que mereixen una remuneració i un desenvolupament professional adequat. Cal acabar amb la discriminació d'interins i contractats. El personal sanitari públic, d'altra banda, ha de tenir exclusivitat al sistema públic.

Participació i transparència. La participació i l'empoderament de la ciutadania en les polítiques públiques és un valor de qualitat democràtica en el qual s'ha de creure fermament. Cal activar un fort lideratge del poder polític per poder vèncer inèrcies i interessos oposats a la mateixa. És fonamental que aquest lideratge sigui compartit entre la ciutadania, els professionals i l'administració de salut i benestar social; assegurant els mecanismes de participació activa i real per part de la ciutadania i informant i empoderant a la població immigrada sobre els seus drets d'atenció socio-sanitària. Cal establir transparència, avaluació i participació de la ciutadania i dels treballadors i treballadores a tots els nivells del sistema. Cal reforçar la qualitat i representativitat de la comunitat en els consells de participació existents en tot el territori català i cal desplegar també comissions de salut de centres sanitaris amb la presència de representants de la ciutadania.

Recerca i docència en salut. La recerca i la docència en salut s'han de basar en els determinants socials de la salut i en els problemes de salut i de serveis sanitaris més prevalents. Els recursos dedicats a aquestes activitats han d'incrementar-se fins a aconseguir els nivells d'altres països del nostre entorn. La seva regulació, d'altra banda, ha de fer-se d'una forma democràtica, amb els objectius definits per la comunitat sanitària i científica, per una banda, i per la societat i els pacients afectats per l'altra. El coneixement sorgit de la recerca feta amb diners públics, d'altra banda, no pot ser privatitzat mitjançant patents privades ni distribuït a publicacions científiques no accessibles. La recerca aplicada i docència en salut pública i serveis de salut ha de ser transparent i accessible.

2.6. Cultura

Vivim en un context on les propostes i les respostes a la crisi i el canvi d'època han menystingut, quan no oblidat, la cultura. Una cultura que ha estat retallada, institucionalitzada i privatitzada, posant l'accent en el consum i la indústria i convertint-la en una eina de govern i en un recurs per mercantilitzar els valors, els sabers, la creativitat i l'educació. Tot plegat ha portat a la precarització dels treballadors i treballadores de la cultura i a la pobresa cultural. Cal posar en valor la cultura com un bé comú al servei de la societat i com un element clau per sortir de manera diferent de totes les crisis. La cultura -juntament amb l'educació, la salut i l'acció social- és una de les polítiques troncales de benestar i cohesió social. Volem construir en comú una nova hegemonia de la cultura. Sense cultura un país no pot arribar a ser lliure. Sense cultura no podem construir un nou país en comú.

Un nou horitzó per a la cultura. Volem una cultura que formi ciutadania lliure, emancipada i crítica; que participi de la transformació social, que sigui protagonista aportant creativitat i rebel·lia. Per això cal una política pública dialogant, que aposti amb confiança per la participació, la transparència i la democràcia cultural. Defensem les pràctiques culturals que interroguen i transformen, que construeixen identitats des de les memòries i ens regalen rituals, memòries, risc, creativitat, risc, coneixement...

Cultura per al benestar. Volem una cultura que sigui pilar del benestar i que lluiti contra les velles i les noves formes de pobresa i desigualtat. A la pobresa i a la desigualtat econòmica i social cal afegir-hi la pobresa i la desigualtat dels sabers, l'analfabetisme tecnològic, de les humanitats i de la ciència; la pobresa de no posar en valor la diferència, la pobresa a la diversitat cultural, la pobresa al coneixement, la pobresa al gaudi en les arts... Defensar la cultura és lluitar contra les diferents cares de la pobresa. La inversió en cultura, en definitiva, és posar la ciutadania en el centre, oposant-se d'aquesta manera a la cultura-marca i la cultura-consum.

Dret a gaudir, accedir i crear cultura. La cultura és un bé social del qual n'han de poder gaudir totes les persones, independentment de l'edat, la situació socioeconòmica, el gènere o sexualitat, l'origen, l'ètnia o si es té diversitat funcional. La cultura ha d'estar al servei de la gent i no dels interessos particulars d'uns pocs. Cal defensar-ho per tal de garantir la construcció individual i col·lectiva de les personalitats. Per això cal, a més a més, aportar mecanismes que detectin on es troben les esclertes i com eradicar-les, per tal de construir una ciutadania activa i protagonista. Els poders públics han d'establir els marcs de concertació i d'impuls pel seu compliment i garantir el dret a la cultura per a tothom, vingui d'on vingui; visqui on visqui. La cultura és l'essència de l'autonomia de les persones i del bé comú.

Model de cultura procomú. Per fer efectiu el dret a la cultura cal garantir l'accés i les condicions per produir cultures en el conjunt del territori, fomentant la creativitat, la sociabilitat i la mediació, l'exhibició i la divulgació com una baula de valors en el bé comú cultural. Estem sent testimonis d'un gradual però crucial canvi de paradigma, del model de cultura propietària a un model de cultura del procomú, en correspondència amb les possibilitats de socialització cultural que ofereixen les TIC. La cultura procomú es basa en una lògica de circulació oberta dels béns culturals i és desenvolupada per multituds creixents de ciutadans i ciutadanes en xarxa.

Dret a un programari i societat lliures per aconseguir una administració oberta. Volem una administració al servei de les persones que utilitzi les TIC per evolucionar cap a un entorn col·laboratiu i que fomenti la cultura de la participació ciutadana. Una cultura participativa on el ciutadà sigui protagonista en la generació i la gestió de la informació i coneixement, en la definició, creació i avaluació de les polítiques de govern i on pugui comprovar que forma part del procés de presa de decisions. Fomentar aquesta cultura participativa significa, en definitiva, fomentar la legitimitat democràtica de l'actuació del govern, fomentar la cultura cooperativa i fomentar la cultura democràtica en la societat.

Dret a la diversitat cultural. Cal que es visualitzi la diversitat cultural als espais públics de difusió de la cultura, com els centres educatius, els museus i els mitjans de comunicació. Per això, i gràcies a això, cal que aquests espais siguin de qualitat. Ens comprometem a fer de la cultura el substrat en

la construcció del nou país. Un país culturalment inclusiu i amb identitats diverses. Volem una cultura que sigui alhora transgressora i inclusiva, on els nous projectes i relats culturals – individuals i col·lectius- puguin expressar i realitzar tot el seu potencial. Volem una cultura en comú i pel comú.

Catalunyaplural.cat

Catalunyaplural.cat

Catalunyaplural.cat

